

Metodika uznatelných nákladů OPPP – obecná část

Platnost od 22. 6. 2007

Úvodní ustanovení

Tato metodika k uznatelným nákladům OPPP nenahrazuje platné právní předpisy, ani jiné závazné dokumenty související s implementací OPPP. Pouze rozvádí, konkretizuje a/nebo zužuje a vylučuje, v souladu s příslušnými právními předpisy a dalšími dokumenty OPPP, uznatelné náklady na jednotlivé projekty, které mohou být žadateli, při respektování dalších ustanovení obsažených v podmínkách k rozhodnutí, proplaceny ze strukturálních fondů EU a státního rozpočtu ČR.

Jsou-li v některých dokumentech vztahujících se k této problematice uvedeny způsobilé výdaje, jsou tím myšleny uznatelné náklady v rámci OPPP.

A. Obecná část

Uznatelné náklady jsou definovány nařízením Komise (ES) č. 1685/2000, kterým se stanoví podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, týkajícího se uznatelných nákladů na činnosti spolufinancované strukturálními fondy. Nařízení č. 1685/2000 je změněno nařízením Komise (ES) č. 448/2004 ze dne 10. března 2004.

Nařízení EK jsou právní předpisy v jednotlivých členských zemích přímo aplikovatelné. Jednotlivé členské země při aplikaci uznatelných nákladů postupují v souladu s vnitrostátními předpisy. Nemohou však přijmout vnitrostátní úpravu, která by smysl nařízení měnila či omezovala.

Při řešení této problematiky je třeba mít na zřeteli následující obecně platné právní předpisy v platném znění, zejména zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., zákon o dani z příjmu č. 586/1992 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty č. 235/2004 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech č. 218/2000 Sb., zákon o finanční kontrole č. 320/2001 Sb., zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, zákon č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách (od 1. 7. 2006 zákon č. 137/2006 Sb.).

Obecná část vymezuje a podává výklad relevantních pojmů ve vztahu k uznatelným nákladům Operačního programu průmysl a podnikání. Jednotlivé uznatelné náklady jsou konkrétně specifikovány v jednotlivých Programech a ve zvláštní části metodiky uznatelných nákladů.

Příjemce dotace musí prokázat, že uznatelné náklady vznikly po datu podání žádosti o poskytnutí dotace na projekt, tzn. práce nebo dodávky zařízení a služeb budou realizovány po datu podání žádosti. Náklady vzniklé před tímto datem nejsou uznatelné. Za datum vzniku nákladů se považuje datum zahájení prací na projektu (tj. např. u stavebních prací první záznam ve stavebním deníku, u dodávek datum na předávacím protokolu). Náklady na práce zahájené před tímto datem nejsou uznatelné. Další podmínkou pro uznatelnost nákladů je, že tyto náklady nesmí být zaplacený přede dnem podání žádosti, u úvěrů před datem podpisu smlouvy.

Pro uznatelnost nákladů se dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek posuzuje dle vymezení v zákoně č. 586/1992 Sb. v platném znění.

1) Výše uznatelných nákladů při úhradě faktury deklarované v cizí měně se rovná maximálně:

- a) pokud žadatel může prokázat kurz, kterým cizí měnu nakoupil, pak UN jsou rovny součinu skutečného kurzu při nákupu měny a hodnoty faktury.
- b) pokud není možné prokázat kurz, kterým cizí měnu nakoupil, pak UN jsou rovny součinu kurzu ČNB platného v den uskutečnění převodu a hodnoty faktury.

2) Výše uznatelných nákladů při úhradě v CZK se rovná maximálně:

- a) v případě bankovního převodu přepočtu dle kurzu, kterým banka převod z CZK na cizí měnu provedla;
- b) v případě hotovostní platby výši přepočtené dle kurzu ČNB, vyhlášeného ke dni provedení platby.

Použije-li pro přepočet na CZK příjemce dotace jiného kurzu, který je nižší než výše uvedené, bude pro účely stanovení uznatelných nákladů použit tento kurz.

Náklady na publicitu jsou uznatelné za podmínek určených v Pravidlech pro publicitu v rámci OPPP, které rovněž tvoří přílohu podmínek poskytnutí dotace.

Veřejná podpora malého rozsahu (pravidlo de minimis) se týká programů PROSPERITA, START, KREDIT, MARKETING, INOVACE, ÚSPORY ENERGIE, OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE OPPP. Podle článku 2 nařízení Komise č. 69/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis nesmí podnikatel v jakémkoliv třiletém období v souhrnu všech veřejných podpor malého rozsahu poskytnutých v tomto období získat podporu vyšší než je částka 100 000 EUR. Pro přepočítání do korun českých se použije kurz vyhlášený Evropskou centrální bankou pro poměr mezi EUR a Kč pro den, kdy je každá jednotlivá podpora poskytnuta. Za den poskytnutí podpory je považován den, kdy byla uzavřena smlouva o podpoře nebo bylo vydáno rozhodnutí o dotaci. Dotace podle pravidla de minimis se poskytují max. ve výši 46 % z uznatelných nákladů.

B. Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

1) Dlouhodobý nehmotný majetek

Výdaje na pořízení ocenitelných práv (pořízení patentů, operativních nebo patentových licencí na know-how a nepatentovaných know-how), jsou uznatelnými náklady v případě, že pořízení je v souladu s realizací projektu. V případě podnikatelských subjektů nespádajících do kategorie MSP, mohou uznatelné náklady na nákup nehmotného majetku představovat nejvýše 25% z celkových nákladů vynaložených na nákup hmotného majetku. U MSP mohou uznatelné náklady na nákup nehmotného majetku představovat 100 % z celkových nákladů vynaložených na nákup hmotného majetku.

2) Dlouhodobý hmotný majetek

Pořízení staveb a pozemků - obecně

Podrobné informace o uznatelnosti nákladů na nákup pozemků a staveb jsou uvedeny v nařízení Komise (ES) č. 448/2004. Jako další pravidlo platí, že v případech, kdy je nákup pozemku nezbytnou součástí projektu, uznatelný náklad z příslušného strukturálního fondu může být omezen určitým procentem ve vztahu ke všem ostatním uznatelným nákladům projektu. Pokud bude skutečná cena pořízení pozemku nižší než toto procentní omezení, považuje se za uznatelný náklad tato nižší cena.

a) Pořízení pozemku

Náklady na samostatný nákup pozemku jsou uznatelné ke spolufinancování ze strukturálních fondů v případě, že jsou splněny následující tři podmínky:

- a) existuje přímá vazba mezi nákupem pozemku a cíli spolufinancované činnosti, tj. pořízení přímo souvisí se schváleným projektem;
- b) nákup pozemku nepředstavuje více než 10 % celkových uznatelných nákladů na projekt;
- c) znaleckým posudkem, který nebude starší než 12 měsíců, potvrdí, že kupní cena nepřesahuje tržní hodnotu.

b) Pořízení staveb

Náklady na nákup nemovitostí, tj. již postavených budov včetně pozemků, na nichž tyto budovy stojí, jsou uznatelným nákladem jde o uznatelný náklad za předpokladu, že

- a) existuje přímá vazba mezi nákupem nemovitosti a schváleným projektem,
- b) znaleckým posudkem, který nebude starší než 12 měsíců, potvrdí, že kupní cena nepřesahuje tržní hodnotu;
- c) budova v posledních deseti letech neobdržela státní podporu nebo podporu Společenství tak, aby veřejnou pomocí a podporou ze strukturálních fondů nedošlo k duplicitě podpory (žadatel doloží formou čestného prohlášení, že mu není tato skutečnost známa);
- d) budova bude využívána ke svému účelu minimálně po dobu vymezenou ve smlouvě o úvěru nebo v rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Pořízení samostatných movitých věcí

Toto pravidlo se nevztahuje na výstupy projektu.

Uznatelným nákladem je nákup samostatných movitých věcí (technologických zařízení, kancelářského vybavení apod.). Jde o výdaje na věci, které jsou nezbytné pro realizaci projektu.

C. Neinvestiční výdaje

Následující seznam zahrnuje obecně druhy výdajů, které budou považovány pro podporu ze strukturálních fondů za uznatelné náklady. Žadatelé použijí pouze ty druhy výdajů, které jsou pro daný projekt potřebné. Lze-li níže uvedené neinvestiční výdaje považovat za uznatelné náklady je uvedeno v jednotlivých programech, resp. ve zvláštní části k uznatelným nákladům pro jednotlivé programy.

1) Materiál a energie

Z kategorie výdajů za materiál, zboží a energie budou uznatelnými náklady takové náklady, které směřují k nákupu majetku potřebného k plnění cílů programu. V případě provozního nákladu musí existovat příčinná souvislost mezi vynaloženým výdajem a podporovaným programem a nesmí se jednat o provozní náklad týkající se pouze všeobecného ekonomického chodu příjemce podpory. Zaplacené provozní náklady vynaložené v souvislosti s dosahováním cílů programů jsou uznatelnými náklady v prokázané výši a v případě, kdy se jedná o náklady zahrnuté do celkového vyúčtování.

2) Služby

Odměny konzultantům a dílčím dodavatelům

Náklady na práce provedené nezávislým konzultantem nebo dodavatelem budou uznatelné pouze v případě, jestliže je taková práce pro projekt nezbytná, výše výdajů je přiměřená a odpovídá běžné obchodní praxi.

Náklady na přípravu projektů, žádostí o podporu, žádostí o platbu a monitorovacích zpráv nejsou uznatelné.

Náklady spojené s realizací výběrových řízení lze považovat za uznatelné (např. zpracování návrhů zadávacích podmínek, organizace výběrových řízení, náklady na jeho konání včetně např. odměn členům komise, posouzení návrhů dodavatelských smluv apod.).

Náklady na konzultační služby v souvislosti s provedením výběrových řízení nejsou uznatelné.

Cestovné

Cestovní výdaje musí přímo souviset s efektivním provedením projektu a být pro něj nezbytné. Měly by být rozepsány na sazbu za kilometry v souladu s příslušnými právními předpisy upravujícími výši cestovních výdajů zaměstnanců nebo na očekávané výdaje na cestovné na odhadovaný počet cest. Jeho výše bude limitována zákonem č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů a prováděcích předpisů.

Výdaje související s využíváním prostor pro účely projektu

- Zahrnují výdaje za nájem, vytápění, osvětlení a služby související s prostorami, u kterých je možné prokázat, že jsou pro účely projektu nově využívané (související výhradně s projektem spolufinancovaným ze strukturálních fondů) a tím příjemci nastaly další výdaje.
- Pokud je za účelem realizace projektu využívána pouze část těchto nových prostor navíc, měla by být částka účtovaná v projektové žádosti na čerpání ze strukturálních fondů v odpovídajícím poměru. V takovém případě by měl výpočet uvádět skutečné roční nájemné pro žadatele, dobu využívání pro projekt, poměrnou část využívanou pro provedení projektu a výsledné uznatelné náklady na nájemné.

Administrativní výdaje

Mohou pokrývat telefon, spotřební materiál a jiné přiměřené výdaje spojené s přímým prováděním projektu, pokud u nich může být prokázáno, že jsou to výdaje, které nastaly příjemci navíc. Telefonní poplatky se musí přímo týkat účelného provádění projektu financovaného ze strukturálních fondů a být pro něj nezbytné. Musí být

možné provedení položkové kontroly na konkrétní telefon. Součástí spotřebního materiálu mohou být takové položky, jako jsou např. poštovné, kancelářské potřeby a jiné výdaje, u kterých může žadatel prokázat, že jsou pro účelné uskutečnění projektu nezbytné.

Rozpočtování provozních nákladů

Při vyúčtování výdajů na elektrickou energii bude uznatelným nákladem pouze energie spotřebovaná v souvislosti s realizací projektu. Její výše bude zjištěna přímým odečtem na hlavním elektroměru, pokud jím měřená energie je používána výhradně v souvislosti s plněním cíle projektu, nebo odečítacím elektroměrem, pokud jím měřená energie je používána výhradně v souvislosti s realizací projektu. Není-li elektrická energie měřená elektroměrem využívána výhradně k realizaci projektu, ale pouze z části, stanoví se výše uznatelných nákladů jako podíl na celkových výdajích na elektrickou energii zjištěný dostatečně průkazným rozpočtovým způsobem. V úvahu připadá např. posouzení poměru na celkové spotřebě spotřebičů, poměr osvětlované či vytápěné plochy apod.

Prokázání těchto výdajů bude nutno řešit zejména analytickou evidencí.

Výdaje na zaměstnance

- Výdaje na zaměstnance nejsou specifikovány v Pravidlech (příloze nařízení Komise (ES) č. 448/2004). Lze tedy dovodit vzhledem k obecnému zmocnění v nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, že tato oblast je ponechána vnitrostátní úpravě, ovšem při zachování obecných principů, které jsou v Pravidlech uvedeny.
- Za uznatelné jsou považovány náklady na zaměstnance přímo zaměstnané na projektu, pokud je žadatel schopen prokázat, že jsou tito zaměstnanci zaměstnáni v místech, která byla vytvořena navíc. Jedná se tedy o nová pracovní místa, která vznikla v souvislosti s plněním projektu. Výdaje na zaměstnance mohou zahrnovat hrubé mzdy¹ a příspěvky na zákonné zdravotní, sociální a důchodové pojištění placené zaměstnavatelem.
- Výdaje na stávající zaměstnance mohou být považovány za uznatelné náklady pouze výjimečně, pokud se tito zaměstnanci přímo podílejí na projektu. Pokud se zaměstnanec na projektu podílí pouze částí svého úvazku², musí být výdaje související s jeho pracovní činností rozděleny na základě prokazatelného kritéria (např. pracovní náplň apod.) na výdaje související s projektem a na výdaje s projektem nesouvisející, které nelze považovat za uznatelné náklady.
- Je nutné přitom vždy vycházet ze skutečnosti, že běžné provozní financování příjemce podpory není uznatelné a neodpovídá Pravidlům, tj. nelze považovat za uznatelné výdaje vyplývající z běžného chodu příjemce. Je tedy dovozováno, že stávající výdaje nejsou uznatelnými náklady ze strukturálních fondů.
- Výdaje na zaměstnance, kteří se na projektu nepodílejí přímo nejsou považovány za uznatelné náklady.
- Výdaje na zaměstnance, které svým charakterem mají zejména stabilizační funkci (příspěvky na penzijní připojištění, životní pojištění, dary k životním jubileím, příspěvky na rekreaci apod.) nejsou uznatelnými náklady k spolufinancování ze strukturálních fondů.

D. Daň z přidané hodnoty

DPH je uznatelný výdaj v případě, že není možné uplatnit nárok na odpočet daně na vstupu. Odpovídající položky rozpočtu projektu, u kterých není možné uplatňovat odpočet, budou vyplněny včetně DPH.

- Neplátce DPH
 - nemá nárok na odpočet DPH na vstupu.

¹ Hrubou mzdou se rozumí mzda (tj. základní mzda nebo plat, příplatky a doplatky, prémie a odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu), která byla v daném období zaměstnancům zúčtována k výplatě a která přímo souvisí s realizací projektu. V případě jednorázového vyplacení některé složky mzdy za delší časové období, je nutné tuto částku rozpočítat do jednotlivých měsíců, tzn. nárokovat si lze jen příslušnou poměrnou část.

² V případě, kdy se zaměstnanec podílí na realizaci projektu jen částí svého úvazku, součástí hrubé mzdy a měsíčního fondu pracovní doby je i dovolená aj. náhrady (odměny jsou součástí hrubé mzdy jen v případě, kdy souvisí s realizací projektu), do odpracovaných hodin pro projekt však není možné jakékoliv náhrady započítávat.

- Plátcí DPH, kteří nemohou uplatnit nárok na odpočet
 - Nárok na uplatnění odpočtu daně nemá plátce u přijatých zdanitelných plnění, která použije k uskutečnění plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně uvedených v § 51³ zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, a to včetně uskutečnění plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně v rámci své ekonomické činnosti s místem plnění mimo tuzemsko.
 - Plátce nemá dále nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění použitých pro reprezentaci, která nelze podle zvláštního právního předpisu⁴ uznat za výdaje vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů.
 - Pokud plátce přijatá zdanitelná plnění použije jak k uskutečnění plnění s nárokem na odpočet daně na vstupu⁵ tak i plnění, u kterých nárok na odpočet daně není⁶, stanoví se poměrná část nároku na odpočet jako součin daně na vstupu u takovéhoto plnění za příslušné zdaňovací období a koeficientu⁷.
 - Uznatelným výdajem je jen ta část DPH na vstupu, která byla koeficientem zkrácena a o jejíž odpočet není možné žádat.

DPH není uznatelným výdajem v případě, že existuje nárok na odpočet daně na vstupu. Odpovídající položky rozpočtu projektu budou vyplněny bez DPH.

- Nárok na odpočet daně má plátce, pokud přijatá zdanitelná plnění použije pro uskutečnění své ekonomické činnosti.

DPH není uznatelným výdajem projektu ani v případě, že plátce DPH neuplatní nárok na odpočet daně na vstupu z vlastního rozhodnutí.

Při úhradě DPH v cizí měně je pro uznatelnost nákladů směrodatná částka v Kč uvedená na daňovém dokladu. Pokud tato částka není k dispozici, přepočte se částka DPH vyjádřená v cizí měně kurzem, který je směrodatný pro stanovení výše úhrady (viz obecná část).

E. Výdaje, které nejsou uznatelnými náklady

Výdaje, které nejsou uznatelnými náklady, jsou v návaznosti na obvyklé účetní členění nákladů, následující:

- výdaje na reprezentaci (občerstvení),
- odměny členům statutárních orgánů,
- ostatní sociální výdaje na zaměstnance, které nejsou zaměstnavatelé povinni hradit (jedná se zejména o příspěvky na penzijní připojištění a životní pojištění),
- DPH (viz bod D. této Metodiky).
- daně z příjmů, daň darovací, daň dědická, daň z převodu nemovitostí, daň silniční, správní, celní, soudní a místní poplatky,
- dary,
- pokuty a penále, případně další sankční výdaje,
- odpis pohledávek,
- manka a škody,
- tvorba rezerv a opravných položek,
- zúčtování oprávek k opravné položce k nabytému majetku,
- úroky, splátky půjček, pojištění, bankovní poplatky, kursové ztráty, náklady na záruky
- finanční výdaje - pokud nejsou předmětem podpory,
- výdaje odpovídající svým vymezením účetní kategorií mimořádných nákladů,

³ **Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně** – například výchova a vzdělávání (§ 57) nebo sociální pomoc (§59)

⁴ § 25 odst. 1 písm. t zákona č. 586/1992 Sb., ve znění zákona č. 492/2000 Sb.

⁵ § 72 odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb. v aktuálním znění

⁶ § 75 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb. v aktuálním znění

⁷ **Koeficient** – dle § 76 zákona č. 235/2004 Sb. v aktuálním znění. Ve zdaňovacím období běžného kalendářního roku provede plátce krácení odpočtu daně koeficientem vypočteným z údajů za zdaňovací období předcházejícího kalendářního roku při vypořádání odpočtu daně (dále jen "zálohový koeficient"). Pokud údaje pro výpočet koeficientu za předcházející kalendářní rok neexistují, stanoví si vyšší zálohového koeficientu plátce podle předběžného odhadu.

- splátky leasingu,
- výdaje související s jiným obdobím.

EVROPSKÝ FOND
PRO REGIONÁLNÍ
ROZVOJ